

PREDGOVOR

Knjiga je osnovni udžbenik za predmet "Motori SUS" na Saobraćajnom odseku Fakulteta tehničkih nauka u Novom Sadu, a može korisno da posluži i studentima drugih tehničkih fakulteta i viših škola koji imaju slične nastavne programe iz ove oblasti, kao i svim stručnjacima koji se bave problematikom motora SUS.

Knjiga sadrži dvanaest osnovnih poglavlja koja čine jednu celinu.

Prvo poglavlje je uvodni deo u kome se daje kratak istorijat motora SUS i ističu uloga i značaj motora SUS i njegove prednosti i mane u odnosu na motore SSS.

U drugom poglavlju razmatra se osnovna konstrukcija i princip funkcionisanja motora SUS i daju se podele motora SUS sa različitih aspekata.

Treće poglavlje se odnosi na radno telo i njegova svojstva, dok se četvrto poglavlje bavi analizom radnih ciklusa motora SUS, osnovnim pokazateljima stvarnih ciklusa i toplotnim bilansom motora.

Peto poglavlje se odnosi na osnovne pogonske karakteristike motora, kao i na problematiku ispitivanja motora i motorske kočnice.

Šesto poglavlje obuhvata sisteme napajanja gorivom oto i dizel motora i njihove elemente. Osim konvencionalnih, razmatraju se i savremeni sistemi sa elektronskom regulacijom rada.

U sedmom poglavlju se razmatraju sistemi paljenja oto motora i to konvencionalni baterijski i magnetni sistemi, kao i tranzistorski i tiristorski sistemi.

Osmo poglavlje se bavi sistemima hlađenja motora tečnošću i vazduhom, njihovim elementima i automatskom regulacijom temperature motora, dok se u devetom poglavlju razmatraju sistemi podmazivanja motora i njihovi elementi.

U desetom poglavlju razmatraju se sistemi startovanja motora, sa posebnim osvrtom na sisteme startovanja elektropokretačem i komprimovanim vazduhom.

Jedanaesto poglavlje bavi se regulatorima broja obrtaja obrtaja motora, a dvanaesto poglavlje se odnosi na prečistače vazduha.

Korišćeni termini i oznake u knjizi u najvećoj meri su usaglašeni sa rečnikom standarda JUS MF2.010 + 013, kao i standarda JUS-ISO 7967-1 + 8. Međutim, u cilju lakšeg snalaženja i komuniciranja, takođe su zadržani termini i oznake koji su do sada korišćeni i koji su odomaćeni u praksi i postojećoj literaturi iz ove oblasti.

Za objavljivanje ove knjige svoju iskrenu zahvalnost dugujem izdavaču Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu, kao i svima onima koji su materijalno pomogli i omogućili štampanje ove knjige.

Posebnu zahvalnost izražavam recenzentima prof.dr Aleksandru Stefanoviću i prof.dr Miroljubu Tomiću na pomoći koju su mi pružili svojim korisnim i dobronamernim savetima i sugestijama i time doprineli poboljšanju kvaliteta ove knjige. Unapred se zahvaljujem i svim čitaocima ove knjige na naknadnim predlozima i sugestijama za njeno poboljšanje u narednom izdanju, a koji će mi biti dragoceni i primljeni sa zadovoljstvom.